A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2007. január 18. *

A C-104/06. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik L. Ström van Lier és R. Lyal, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Svéd Királyság** (képviseli A. Kruse, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

a Bírósághoz 2006. február 22-én benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: svéd.

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: Juhász E. tanácselnök, G. Arestis (előadó) és J. Malenovský bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel arra a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetével az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Svéd Királyság – mivel elfogadta és fenntartotta azokat az adójogi rendelkezéseket, amelyek alapján új lakóingatlan szerzésekor a saját lakásul szolgáló ingatlan elidegenítéséből elért tőkejövedelemre csak akkor adható halasztott adófizetés, ha az átruházott és az újonnan szerzett lakóingatlan is svéd területen van – nem teljesítette az EK 18., az EK 39., az EK 43. cikkből és az EK 56. cikk (1) bekezdéséből, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló, 1992. május 2-i megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o., a továbbiakban: EGT-megállapodás) 28., 31. és 40. cikkéből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

Az EGT-megállapodás

2 Az EGT-megállapodás 28. cikke értelmében:

„(1) Az EK [Európai Közösség]-tagállamok és az EFTA [Európai Szabadkereskedelmi Társulás]-államok között biztosítani kell a munkavállalók szabad mozgását.

(2) A munkavállalók szabad mozgása magában foglalja az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés megszüntetését az EK-tagállamok és az EFTA-államok munkavállalói között a foglalkoztatás, a javadalmazás, valamint az egyéb munka- és foglalkoztatási feltételek tekintetében.

(3) A közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okok alapján indokolt korlátozásokra is figyelemmel, a munkavállalók szabad mozgása jogot biztosít a munkavállalónak arra, hogy:

a) tényleges állásajánlatokra jelentkezzen;

b) e célból az EK-tagállamok és az EFTA-államok területén szabadon mozogjon;

c) munkavállalás céljából valamely EK-tagállam vagy EFTA-állam területén tartózkodjon az adott állam állampolgárainak foglalkoztatására vonatkozó törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseknek megfelelően;

d) egy EK-tagállamban vagy EFTA-államban történő alkalmazását követően az adott állam területén maradjon.

(4) E cikk rendelkezései nem vonatkoznak a közszolgálatban történő foglalkoztatásra.

(5) A munkavállalók szabad mozgására vonatkozó különös rendelkezéseket az V. melléklet tartalmazza."

3 Az EGT-megállapodás 31. cikke értelmében:

„(1) E megállapodás rendelkezéseinek keretében tilos az EK-tagállamok vagy az EFTA-államok állampolgárainak egy másik tagállam területén történő szabad letelepedésére vonatkozó minden korlátozás. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni egy EK-tagállam vagy EFTA-állam valamely EK-tagállamban vagy EFTA-államban letelepedett állampolgára által képviseletnek, fióktelepnek vagy leányvállalatnak alapítása esetében.

A szabad letelepedés magában foglalja a jogot gazdasági tevékenység önálló vállalkozóként történő megkezdésére és folytatására, vállalkozások, így különösen a 34. cikk második bekezdése szerinti társaságok alapítására és irányítására, a letelepedés országának joga által a saját állampolgáraira előírt feltételek szerint, figyelemmel a 4. fejezet rendelkezéseire is.

(2) A letelepedési jogra vonatkozó különös rendelkezéseket a VIII. és XI. melléklet tartalmazza."

A nemzeti szabályozás

4 A jövedelemadóról szóló 1999. évi 1229. törvény (Inkomstskattelagen (1999:1229), a továbbiakban: IL) „Halasztott adófizetés" címet viselő 47. fejezete a magántulajdonban lévő lakóingatlan vagy szövetkezeti ingatlanra vonatkozó lakáshasználati jog elidegenítésekor fennálló halasztott adófizetésre, valamint későbbi elidegenítés esetében a halasztott adófizetés kezelésére vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket.

5 Az IL 47. fejezetének a halasztott adófizetés feltételeire vonatkozó 2. cikke szerint:

„Az adóalany halasztott adófizetési kedvezményben részesül, ha

1. az eredeti lakóingatlan elidegenítése során többletjövedelmet vall be,

2. csereingatlant szerzett vagy kíván szerezni, és

3. ebben a csereingatlanban lakik vagy kíván lakni."

6 Az IL 47. fejezete 3. cikkének első bekezdése szerint eredeti lakóingatlannak az a Svédországban található, magántulajdonban levő lakóingatlan minősül, amely elidegenítése időpontjában az adóalany állandó lakóhelye volt.

7 Az IL 47. fejezetének a 2003. évi 1206. törvénnyel (lagen om ändring i inkomstskattelagen 1999:1229) módosított 5. cikke a fejezet „Csereingatlan" címet viselő részében szerepel, és a következőket állapítja meg:

„Csereingatlan a Svédországban fekvő vagyontárgy, amely szerzése időpontjában a következőkből áll:

1. egy lakóegységet képező ház és telek,

2. idegen telken álló ház,

3. egy- vagy kétlakásos családi ház mezőgazdasági telekkel,

4. telek, amelyen az 1. vagy 2. pont szerinti ház épül, vagy

5. lakásszövetkezeti lakás."

A pert megelőző eljárás

8 A Bizottság azon az álláspontón van, hogy az IL 47. fejezetének rendelkezései, és különösen annak 2–5. cikke, amelyek a magántulajdonban lévő lakóingatlan vagy szövetkezeti ingatlanra vonatkozó lakáshasználati jog elidegenítésekor keletkező többletjövedelemre vonatkozóan a halasztott adófizetést attól a feltételtől teszik függővé, hogy az újonnan szerzett lakóingatlan – az ún. „csereingatlan" – Svédországban van, ellentétes a Svéd Királyságnak az EK 18., az EK 39., az EK 43. cikkből és az EK 56. cikk (1) bekezdéséből, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás 28., 31. és 40. cikkéből eredő kötelezettségeivel, és ezért 2004. április 1-jei levelével felszólította e tagállamot észrevételei benyújtására e tekintetben.

9 A svéd hatóságok lényegében elismerték, hogy a halasztott adófizetés rendje, ahogyan az különösen az IL 47. fejezetének 2–5. cikkének együttes alkalmazásából következik, akadályát képezi a tőke és a személyek szabad mozgásának. Mégis úgy ítélik meg, hogy a szóban forgó rendelkezéseket fontos közérdeken alapuló kényszerítő okok indokolják, és közelebbről a nemzeti adórendszer koherenciájának szükségessége.

10 A Bizottság a svéd hatóságok érvelését nem találta meggyőzőnek, és 2005. július 5-én indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, amelyben egyrészt megismételte azon érvelését, amely szerint az IL 47. fejezetének vitatott rendelkezései mind a személyek, mind pedig a tőke szabad mozgását sérti, másrészt pedig felhívta a Svéd Királyságot a véleményben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseknek az értesítéstől számított két hónapon belüli megtételére.

11 A svéd hatóságok az indokolással ellátott véleményre adott válaszukban lényegében fenntartották álláspontjukat, amely szerint az IL 47. cikkének szóban forgó rendelkezéseit közelebbről a nemzeti adórendszer koherenciájának szükségessége indokolja, így a Bizottság a jelen kereset benyújtása mellett határozott.

A keresetről

12 Bevezetésképpen emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a közvetlen adók ugyan a tagállamok hatáskörébe tartoznak, ez utóbbiak azonban hatáskörüket a közösségi jog tiszteletben tartásával kötelesek gyakorolni (lásd a C-334/02. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. március 4-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-2229. o.] 21. pontját, valamint a C-446/03. sz., Marks & Spencer ügyben 2005. december 13-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-10837. o.] 29. pontját).

13 Azt kell megvizsgálni, ahogyan erre a Bizottság is hivatkozik, hogy az IL 47. fejezetének rendelkezései, és különösen a 47. fejezet 2–5. cikkének együttes rendelkezései korlátozzák-e a személyek és a tőke szabad mozgását az EK 18., az EK 39., az EK 43. cikkben és az EK 56. cikk (1) bekezdésében, valamint az EGT-megállapodás 28., 31. és 40. cikkében foglaltak értelmében.

A személyek szabad mozgásáról

14 E jogalap keretében a Bizottság először azt állítja, hogy a Svéd Királyság nem teljesítette az EK 18., az EK 39. és az EK 43. cikkből eredő kötelezettségeit.

15 Az uniós állampolgárnak – az EK 18. cikkben általános jelleggel megfogalmazott – a tagállamok területén való szabad mozgásához és tartózkodásához való jogát az EK 43. cikk fejti ki a letelepedés szabadsága tekintetében, míg az EK 39. cikk a munkavállalók szabad mozgása tekintetében (a C-345/05. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet [EBHT 2006., I-10633. o.] 13. pontja).

16 Következésképpen azt kell megvizsgálni, hogy ellentétes-e az EK 39. cikkel és az EK 43. cikkel az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyet az IL 47. fejezetének vitatott rendelkezései alkotnak.

17 Az EK-Szerződés munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezései összességének célja, hogy a közösségi tagállamok állampolgárai számára megkönnyítse a Közösség területén belül bármilyen szakmai tevékenység gyakorlását, és azokkal ellentétes minden olyan intézkedés, amely az állampolgárokat hátrányosan érinti, amikor ezek egy másik tagállam területén kívánnak gazdasági tevékenységet gyakorolni (lásd a C-464/02. sz., Bizottság kontra Dánia ügyben 2005. szeptember 15-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-7929. o.] 34. pontját és a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

18 Az olyan rendelkezések, amelyek megakadályozzák vagy visszatartják valamely tagállam állampolgárait attól, hogy a szabad mozgáshoz való jogukat gyakorolva elhagyják származási országukat, e szabadság akadályait képezik, még abban az esetben is, ha az érintett munkavállalók állampolgárságától függetlenül alkalmazandóak (a C-209/01. sz., Schilling és Fleck-Schilling ügyben 2003. november 13-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-13389. o.] 25. pontja, valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Dánia ügyben hozott ítélet 35. pontja).

19 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából következően a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezésekkel, még ha szövegük szerint a fogadó tagállamban a nemzeti elbánásból származó előnyök biztosítására irányulnak is, szintén ellentétes az, hogy e származási tagállam megakadályozza állampolgárai számára a más tagállambeli állás szabad elfogadását és betöltését (a C-385/00. sz., De Groot-ügyben 2002. december 12-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-11819. o.] 79. pontja).

20 Ugyenez vonatkozik a letelepedés szabadságára vonatkozó rendelkezésekre. Az említett ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis bár szövegük szerint ezen rendelkezések célja a nemzeti elbánás biztosítása a fogadó tagállamban, egyúttal azt is kizárják,

hogy a származási tagállam megakadályozza az állampolgára vagy a joga szerint székhellyel rendelkező társaság számára, hogy más tagállamban telepedjen le (a C-9/02. sz., De Lasteyrie du Saillant ügyben 2004. március 11-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-2409. o.] 42. pontja és a C-471/04. sz., Keller Holding ügyben 2006. február 23-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-2107. o.] 30. pontja).

21 A jelen ügyben, még ha az IL 47. fejezetének vitatott rendelkezései nem is tiltják meg a Svédországban jövedelemadó hatálya alá tartozó adóalany számára a más tagállamban történő munkavállalást, vagy általánosságban a letelepedéshez való jogának gyakorlását, e rendelkezéseknek mindazonáltal e jogok gyakorlásának korlátozására irányuló jellegük van, de legalábbis elrettentő hatásúak azon adóalanyok tekintetében, akik ingatlanukat azért kívánják eladni, hogy a Svéd Királyságon kívül más tagállamban telepedjenek le.

22 Nyilvánvaló, hogy az az adóalany, aki a Svédországban található, lakhatására szolgáló ingatlan eladása mellett dönt azzal a szándékkal, hogy az EK 39. cikk és az EK 43. cikk szerinti jogát gyakorolva lakóhelyét más tagállamba helyezze át, és ott új ingatlant szerezzen lakhatása céljára, hátrányos adójogi elbánásban részesül azzal összehasonlítva, amelyben az a személy részesül, akinek lakóhelye Svédországban marad.

23 Következésképpen az elért többletjövedelemre vonatkozó halasztott adófizetésben megnyilvánuló ilyen különböző bánásmód, amely hatást gyakorolhat a lakóhelyét Svédországon kívülre áthelyezni kívánó adóalany vagyonára, jellegénél fogva elrettent az ilyen áthelyezéstől.

24 Ebből következik, hogy az IL 47. fejezetének rendelkezései, és különösen a 47. fejezet 2–5. cikkének együttes rendelkezései, amelyek a magántulajdonban lévő lakóingatlan vagy szövetkezeti lakás elidegenítéséből keletkező többletjövedelemre vonatkozó halasztott adófizetés kedvezményét annak a feltételnek rendelik alá, hogy az új

lakóingatlan svéd területen legyen, alkalmasak az EK 39. és az EK 43. cikkben rögzített, a munkavállalók szabad mozgásának és a letelepedés szabadságának akadályozására.

25 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából azonban az következik, hogy azon tagállami rendelkezések, amelyek alkalmasak arra, hogy zavarják vagy kevésbé vonzóvá tegyék a Szerződés által biztosított alapvető szabadságok gyakorlását, mégis elfogadhatók azzal a feltétellel, hogy közérdekű célt szolgálnak, alkalmasak e célok megvalósításának biztosítására, és nem haladják meg az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket (lásd e tekintetben a fent hivatkozott Lasteyrie du Saillant ügyben hozott ítélet 49. pontját és a C-470/04. sz. N-ügyben 2006. szeptember 7-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-7409. o.] 40. pontját).

26 Azonkívül, bár a Bíróság valóban elismerte, hogy az adórendszer koherenciájának megőrzése igazolhatja a Szerződés által biztosított alapvető szabadságok gyakorlásának korlátozását, az ilyen igazoláson alapuló érvnek azonban kizárólag akkor lehet helyt adni, ha megállapítható az érintett adókedvezmény és az e kedvezmény valamely meghatározott adókivetés által történő kiegyenlítése közötti közvetlen összefüggés (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Keller Holding ügyben hozott ítélet 40. pontját és a hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

27 A jelen ügyben a Svéd Királyság nemcsak hogy nem ad elő konkrét érvet arra vonatkozóan, hogy az IL vitatott rendelkezései szükségesek az adórendszer koherenciájának biztosításához a többletjövedelemre vonatkozó halasztott adófizetés területén, de ellenkérelmében el is ismeri a kifogásolt kötelezettségszegést. E tekintetben arra hivatkozik, hogy annak érdekében, hogy eleget tegyen a közösségi jogból eredő kötelezettségeinek, a halasztott adófizetésre vonatkozóan komplex szabályozási reformot bocsátott vizsgálatra.

28 Meg kell állapítani, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a kötelezettségszegés megtörténtét a tagállamban az indokolással ellátott véleményben meghatározott

határidő lejártakor fennálló helyzet alapján kell megítélni, és hogy a későbbi változásokat a Bíróság nem veheti figyelembe (lásd többek között a C-388/02. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2003. október 16-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-12173. o.] 6. pontját).

29 Ilyen feltételek mellett meg kell állapítani, hogy az IL 47. fejezetének vitatott rendelkezései ellentétesek az EK 39. cikkel és az EK 43. cikkel.

30 Ami másrészt a gazdaságilag inaktív személyeket illeti, azonos okokból ugyanez a következtetés adódik az EK 18. cikkre vonatkozó érv tekintetében is.

31 A Bizottság másodsorban előadja, hogy a Svéd Királyság nem teljesítette az EGT-megállapodásnak a munkavállalók szabad mozgására, illetve a letelepedés szabadságára vonatkozó, 28. és 31. cikkéből eredő kötelezettségeit.

32 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy az EGT-megállapodás 28. és 31. cikkében foglalt, a mozgás és a letelepedés szabadságára vonatkozó korlátozásokat megtiltó szabályok megegyeznek az EK 39. és az EK 43. cikkben rögzített szabályokkal.

33 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 29. pontjában szereplő következtetésre tekintettel az IL 47. fejezetének vitatott rendelkezései az EGT-megállapodás 28. és 31. cikkével is ellentétesek.

34 Ilyen körülmények között a Bizottság keresetét megalapozottnak kell tekinteni, amennyiben az az EGT-megállapodás személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseinek megsértését kifogásolja.

35 Ennek következtében meg kell állapítani, hogy a Svéd Királyság – mivel olyan adójogi rendelkezéseket fogadott el és tartott fenn, mint az IL 47. fejezetének rendelkezései, amelyek a magántulajdonban lévő lakóingatlan vagy szövetkezeti ingatlanra vonatkozó lakáshasználati jog elidegenítésekor keletkező többletjövedelemre vonatkozóan a halasztott adófizetést attól a feltételtől teszik függővé, hogy az újonnan szerzett lakóingatlan is Svédországban legyen – nem teljesítette az EK 18., az EK 39., az EK 43. cikkből, valamint az EGT-megállapodás 28. és 31. cikkéből eredő kötelezettségeit.

A tőke szabad mozgásáról

36 A Bizottság ezenkívül annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Svéd Királyság nem teljesítette az EK 56. cikk (1) bekezdéséből és az EGT-megállapodás 40. cikkéből eredő kötelezettségeit.

37 Mivel a Szerződés és az EGT-megállapodás személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseivel ellentétes a vitatott szabályozás, e szabályozás külön vizsgálata nem szükséges az EK 56. cikk (1) bekezdésének és az EGT-megállapodás 40. cikkének tekintetében, amelyek a tőke szabad mozgásáról rendelkeznek (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet 45. pontját).

A költségekről

38 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Svéd Királyságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Svéd Királyság – mivel olyan adójogi rendelkezéseket fogadott el és tartott fenn, mint a jövedelemadóról szóló 1999. évi 1229. törvény (Inkomstskattelagen (1999:1229) 47. fejezetének rendelkezései, amelyek a magántulajdonban lévő lakóingatlan vagy szövetkezeti ingatlanra vonatkozó lakáshasználati jog elidegenítésekor keletkező többletjövedelemre vonatkozóan a halasztott adófizetést attól a feltételtől teszik függővé, hogy az újonnan szerzett lakóingatlan is Svédországban legyen – nem teljesítette az EK 18., az EK 39., az EK 43. cikkből, valamint az EGT-megállapodás 28. és 31. cikkéből eredő kötelezettségeit.

2) A Svéd Királyságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások